

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11CoE/102/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214208995
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4214208995.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advocate s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: D. S., nar. XX. XX. XXXX, H. C. L. XXX, H. C. L., o vymoženie sumy 703,73 eur s príslušenstvom, trov konania a trov exekúcie, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 12Er/617/2014 a u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., Záhradnícka 60, Bratislava pod sp. zn. EX 9070/14, o odvolaní oprávneného zo dňa 16. 02. 2015 proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 31. decembra 2014 č. k. 12Er/617/2014-18, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 25. 02. 2014. Svoje rozhodnutie odôvodnil citáciou ustanovení § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ustanovení § 35, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (zákon o rozhodcovskom konaní) účinnom do 31. 12. 2014 a ustanovení § 39, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Uviedol, že v predmetnej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 06638/12 vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave dňa 31. 01. 2013 na základe rozhodcovskej zmluvy, ktorú uzavreli oprávnený a povinný dňa 20. 06. 2011.

Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. V mnohých prípadoch sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak udeje v súkromnoprávnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom vrátane princípu dobrých mravom je plne opodstatnená. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, ide nepochybne o prípad značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Súd prvého stupňa bol toho názoru, že v danom prípade nie je možné formuláciu rozhodcovskej zmluvy považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu. Takto formulovaná rozhodcovská zmluva v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa (oprávneného).

Rozhodcovská zmluva umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti ako najvhodnejší spôsob rozhodovania sporu. Rozhodcovskú zmluvu si spotrebiteľ osobitne nevyjednal, pričom pri voľbe spôsobu riešenia prípadných sporov nemal na výber vzhľadom na to, že tá nebola individuálne dojednaná, zmluvné podmienky v nej boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah.

Nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spočíva podľa súdu prvého stupňa jednoznačne aj v tom, že si oprávnený v predmetnej rozhodcovskej zmluve jednostranne vymienil konkrétny rozhodcovský súd, ktorý mal rozhodovať prípadné spory vzniknuté medzi ním a povinným. Zdôraznil, že dojednanie rozhodcovskej zmluvy v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a nemôže byť ani exekučným titulom, pretože nie je spôsobilý byť podkladom na nútený výkon rozhodnutia.

Právomoc exekučného súdu nespočíva v tom, že by mohol meniť alebo rušiť rozhodnutia rozhodcovského súdu, ale v tom, že nepripustí výkon rozhodcovského rozhodnutia, ak odporuje zákonu alebo dobrým mravom.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, ktorý v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej mu Exekučným poriadkom a v jeho nadväznosti zákonom o rozhodcovskom konaní. Poukázal na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov (exekučný titul, žiadosť o udelenie poverenia a návrh na vykonanie exekúcie) posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky, pričom formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku), tak ako to vyžaduje ust. § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi), avšak nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie, ale musí sa obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. Splnenie podmienok na zastavenie exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku), ale sa musí obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov, t. j. nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 zákona o rozhodcovskom konaní, dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že konajúci súd pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namieta skutočnosť, že medzi zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva / rozhodcovská doložka. V tejto súvislosti oprávnený poukázal na ust. § 3 a nasl. zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a uviedol, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Zdôraznil, že exekučný titul (rozhodcovský rozsudok) bol vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní, pričom povinnému nebola odňatá možnosť obrátiť sa v prípade akýchkoľvek sporných otázok spojených so zmluvou o úvere na všeobecný súd, nakoľko zmluvné strany sa dohodli (v zmysle čl. 2 ods. 2 druhá veta rozhodcovskej zmluvy), že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovacia podmienku rozhodcovskej zmluvy. Oprávnený navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť, pretože je vo výroku vecne správne. Rozhodol bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu v zmysle § 214 ods. 2 OSP potvrdil, pričom takto rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že predmetné exekučné konanie sa začalo dňa 25. 02. 2014, kedy bola pred súdnym exekútorom spísaná zápisnica o návrhu na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu, a to rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., sp. zn. SR 06638/12 zo dňa 31. 01. 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11. 03. 2013 a vykonateľnosť dňa 14. 03. 2013. Následne súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, PhD. podaním zo dňa 25. 02. 2014 požiadal príslušný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe vyššie označeného exekučného titulu. Dňa 31. 12. 2014 súd prvého stupňa, obsadený vyšším súdnym úradníkom, vydal napadnuté uznesenie, ktorým zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 25. 02. 2014 z dôvodov uvedených v odôvodnení tohto uznesenia.

Podľa § 45 ods. 1, 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 31. 12. 2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Podľa § 41 ods. 1, 2 písm. d/ Exekučného poriadku, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

Podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade

d/ vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V predmetnej veci súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku teda ukladá exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelení poverenia preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či tu nie je taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Na rozdiel od iných exekučných titulov vymenovaných v ust. § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, ust. § 45 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o

rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 31. 12. 2014 priznávalo exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávných hľadísk. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (ust. § 3 ods. 1 vyššie citovaného zákona).

Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (ust. § 4 ods. 1 vyššie citovaného zákona). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (ust. § 4 ods. 2 vyššie citovaného zákona). Ak v určitej veci nedošlo k platnému uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

Aj v preskúmvanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý skúmal, či bola v danej veci medzi účastníkmi konania platne uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Exekučný súd v súlade so zákonom skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd. Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol všeobecný súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z toho hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. 03. 2012 v konaní pod sp. zn. 6 Cdo 1/2012). Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 31. 12. 2014, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť takéhoto rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 18. 09. 2012 v konaní pod sp. zn. 5Cdo 230/2011).

Odvolací súd považuje za správny právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva o úvere zo dňa 20. 06. 2011 je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase jej uzavretia (teda v znení účinnom od 01. 01. 2008), podľa ktorého je irelevantná právna forma zmluvy, a teda medzi oprávneným a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Uvedenú zmluvu uzatvoril dodávateľ - oprávnený ako právnická osoba, pričom pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (ust. § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). V zmysle ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Súd prvého stupňa preto

postupoval správne, keď na vzťah účastníkov konania aplikoval aj príslušné právne normy chrániace spotrebiteľa.

S poukazom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že v danej veci je potrebné za neprimeranú považovať rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi oprávneným a povinným dňa 20. 06. 2011, teda uzatvorenú v rovnaký deň ako oprávnený s povinným uzavrel zmluvu o úvere. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá v typizovanej formulárovej podobe, oprávnený ju predkladal povinnému v predtlačí, dopĺňali sa len údaje o povinnej osobe ako meno, bydlisko a dátum narodenia. Veriteľ (oprávnený) potom mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Odvolací súd v tomto smere zastáva názor, že o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Sám veriteľ (oprávnený) zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy v jej vopred pripravenej formulárovej podobe.

Odvolací súd k tomu ešte uvádza, že vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa a jeho slobodnú voľbu o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Dĺžnik, ktorému je predložená typová spotrebiteľská zmluva v predtlačí, nemá vzhľadom na takúto podobu zmluvy v zásade reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy za situácie, keď je rozhodcovská zmluva uzatváraná v rovnaký deň spolu s úverovou zmluvou, odvolací súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Povinný v takejto situácii mohol ľahko nadobudnúť dojem, že ide o tú istú úverovú zmluvu pozostávajúcu z viacerých listín a že pokiaľ úver chcel získať, bol povinný podpísať všetky listiny predložené oprávneným. Odvolací súd v tomto smere ešte uvádza, že spotrebiteľ (povinný) ako slabšia zmluvná strana, neprofesionál, nie je často schopný v danom momente pochopiť a zvážiť všetky dôsledky predložených dokumentov obsahujúcich terminologicky náročný a rozsiahly neprehľadne štruktúrovaný text a v časovej a finančnej tiesni, v ktorej sa nachádza, neraz pristúpi aj na také podmienky zmluvy, na ktoré by za iných okolností nikdy nepristúpil.

Z predložených listín nevyplýva, že by si uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takomto znení výslovne vymienil povinný a vzhľadom na charakter zmluvy nemožno dospieť k záveru, že by povinný mal možnosť do obsahu zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasahovať, teda že by povinný napríklad mohol ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, miesto rozhodcovského konania, spôsob konania (s pojednávaním, bez pojednávania) a podobne. Rozhodcovská zmluva navyše nebola uzatvorená v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu, teda v čase, keď spotrebiteľa, často pod vplyvom finančnej núdze, pri uzatváraní zmluvy opomenú zachovať náležitú obozretnosť. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad podľa ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti a argumenty tunajší krajský súd považoval námietky oprávneného vznesené v odvolaní za nedôvodné. Povinný sa v posudzovanej veci reálne vopred vzdal svojho práva na účinnú ochranu v konaní pred všeobecným súdom, a to v pozícii a situácii, v ktorej vystupoval ako spotrebiteľ, teda ako slabšia zmluvná strana a pri nemožnosti reálne vplývať na obsah zmluvy, čo je v podmienkach právneho štátu podľa názoru odvolacieho súdu neprijateľné.

Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda povinného, a to podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení. Rozhodcovskú zmluvu preto odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platnom a účinnom v čase jej uzavretia.

Odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória aj prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre

docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví, ak ide o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v tomto prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 24. 02. 2011 v konaní pod sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

Taktiež odvolací súd poukazuje na to, že za individuálne dohodnutú zmluvu sa nepovažuje zmluva, ktorá bola vopred dodávateľom (veriteľom) naformulovaná a spotrebiteľ jej obsah nemal možnosť ovplyvniť. Rozhodcovská zmluva sa nestáva individuálne dohodnutou ani tým, že spotrebiteľ má v úzkej časovej lehote hneď po jej podpise právo od tejto zmluvy odstúpiť. Uvedené tiež nič nemení na neprijateľnom charaktere rozhodcovskej zmluvy, keď v posudzovanom prípade bola spotrebiteľovi v konečnom dôsledku odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde. Odvolací súd zároveň dodáva, že kto mlčí tam, kde nie je povinný sa vyjadriť, nie je možné toto jeho mlčanie považovať ani za súhlas ani za nesúhlas. Dodávateľ núti spotrebiteľa spotrebiteľskou zmluvou ku konaniu, ktoré nie je povinný vykonať, s cieľom dosiahnutia prejednávania veci pred rozhodcovským súdom a obchádzania ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa. Znenie rozhodcovskej zmluvy nemusí odporovať doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza. O obchádzanie zákona ide vtedy, ak je právnym úkonom dohodnuté niečo, čo síce nie je so zákonom v priamom rozpore, avšak svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby zákon nebol dodržaný (nálež Ústavného súdu SR zo dňa 24. 05. 1995 v konaní pod sp. zn. PL. ÚS 16/95).

S poukazom na uvedené zistenia odvolací súd dodáva, že súd prvého stupňa v danom prípade správne právne posúdil, že rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcovským súdom na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, nie je spôsobilým exekučným titulom podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Krajský súd v Nitre dáva súdu prvého stupňa v predmetnej veci do pozornosti, že v súdnom spise sa nenachádza doklad o doručení napadnutého rozhodnutia povinnému (s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. apríla 2010, sp. zn. 1 M Cdo 12/2009). V súdnom spise sa nachádza iba doklad o doručení rozhodnutia oprávnenému a súdnemu exekútorovi. Naviac súd prvého stupňa predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie odvolanie oprávneného zo dňa 16. 02. 2015 na č. I. 24 - 27 v súdnom spise bez toho, aby podané odvolanie doručoval povinnému, a to s poukazom na ust. § 209a ods. 1 OSP, ktorý platí i pre exekučné konanie. Vzhľadom na vyššie uvedené bude potrebné postupovať tak, že uznesenie zo dňa 31. 12. 2014 spolu s odvolaním oprávneného zo dňa 16. 02. 2015 doručí súd prvého stupňa povinnému spolu s rozhodnutím odvolacieho súdu o odvolaní oprávneného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.